

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Trophæa Mariana, Ob Hæresim Trivmphantam

Mattsperger, Daniel

Ursellis, 1601

Trophævm VI. S. Mariae Salvatae S. Ignorantiâ & Malitiâ superatâ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70269](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70269)

TROPHÆVM SEXTVM.

Argumentum.

QUæ Mariano honori ac cultui obtrectant, partim ignorantia labuntur, partim, & maiori quidem numero, malitia excæcantur; Ignorantia apud quosdam, vt simplices, miserabilis est, apud alios, execrabilis, hoc est, simulata, & hæc ipsissima est Malitia per latus Ignorantia confodienda. Ita enim hæ pestes tanquam serpentes spiris ac voluminibus quibusdam se amplectuntur, vt vno velut ictu, caute librato vtraq; perimatur. Quare simul in triumpho ante currum ducenda, & mactanda sunt, vt vnum quoque de ijs Trophæum statuatur.

SANCTÆ MARIE SALVTATÆ S. IGNO-
RANTIA, ET MALITIA SV-
PERATA.

Inscita & fraudulenta decisio
memoriae salutationis
Angelicæ, Catholicæ
inter frequentatæ

NAM pridem Catholica pietas ridetur & excitatur ab ignorantibus, vel malitiosis, ignorantius dicam an malitiosius nescio: Ecce enim, inquit, Salutigerulos istos, qui ante tot sæcula salutatam ab Angelo Virginem, sine modo & numero omnibus penè momentis salutant, tanquam aut nouam, aut meliorem salutem Mariæ & humano generi allaturi, quàm Deus per Angelum miserit, imò tanquam illa salus nunciata, vana fuerit; aut nondum perfectæ; quidenim opus est, quod semel gestum est, & vt futurum prænunciatum; id post euentum, eadem formâ, tanquam non factum repetere, & inculcare. Ecce nodum, quo Malitia cum Ignorantia se colligauit, qui aut soluendus, aut secandus est; Soluetur, vt doceantur simplices, secabi-

tur

tur, ut erubescant mali Catholici, se salutigerulos appellari, non in conuitio sed laude ducunt; quoniam enim eam salutem, quæ per Angelicam salutationem humano generi allata est, vnicè experunt, ideo primum illud quasi principium suæ salutis toties gratâ memoriâ repetunt; non tanquam expectantes, ut iterum Christus nascatur, sed ut ipsi eius salutationis atque omnium Christi meritorum fructum perfectè percipiant, eoque toto perfruantur, atque adeò, ut Christus in ipsis formetur quodammodo, & renascatur, ut etiam Apostolus loquitur; Licet enim ante tot iam sæcula completum sit, & primis statim à salutatione Angelica mensibus peragi cœperit, quòd Angelus salutando prædixit; nobis tamen, qui sine atque effectu illius salutationis nondum omnino potiti sumus, tam diu & illa, & omnia, quæ Christus gessit, licet ita memoriâ repetere ac voluere, ut quasi ante oculos, & præsentia nobis, & quod ad nos attinet, tanquam non completa statuamus, hoc est, ut etiam prima salutis mysteria sic consideremus non tanquam iam comprehenderitimus, aut perfecti simus, sed tanquam paruuli in Christo, imò etiam tanquam perfecti Christiani, non minus initiis nostræ liberationis, quàm vltimo quasi actui gratias referamus.

Quòd si, quia semel ab Angelo MARIA salutata est, salutationem eam repetere non licet, quomodo fas erit cætera quoque vitæ Christi mysteria in memoriam reuocari? neque enim hanc aliâ causâ vel modo inculcamus, nisi ut laudes & grates Deo dicamus. Sed iam magis se exferet malitia & dicet; *memoriam ferri quidem posse, imitationem autem histrionicam reprehendi, absque eo enim quod & plus centies millies, iterum Mariam salutamus, salutationis illius memoriam haberi posse*: quasi verò hic salutandi modus

Fructu & effectu salutationis Angelicæ, quotidie potiri possumus.

Gal. 4.

Salutationis Angelicæ celeberrima ingeminatio, nihil habet magis absurdi, quàm frequentissima lectio, peculiaris alicuius Mysterii vitæ Christi de Euangelio.

à quo-

à quoquam aliter vsurpetur, quàm recordationis, & gratiarum actionis causâ. Quid si enim quis primo hoc salutis nostræ nuncio ita capiatur, vt quoties de eo cogitet, ad mundi contemptum, ad CHRISTI amorem vehemētius quodammodo rapiatur, quàm vllâ aliâ Sanctarum rerum consideratione; atq; ex eo affectu animi eam Euāgelii partem, in quo hæc Annunciatio descripta est, sapiſſimè, & sine satiētia voluat, atque reuoluat, & quotiescunque ab aliis negociis vacare licet, codicem Euāgelii in manus sumat, atque hanc historiam identitem percurrat, ac relegat? Quid si alius idem faciat de mysterio natiuitatis CHRISTI? quid si alteri similis sensus sit consideranti Magorum aduentum? quid si cœlestem doctrinā haurire desiderans, vel CHRISTVM duodennem in templo, vel postea iam virum hanc vel illam concionem habentem toties cogitet? Quid si in mari perichtans Christum in naui dormientem, aut Petrum super vndas currentem assiduè legat, atq; cogitet? quid si alium magis ad pietatem moueat Christus in columna, vel crucem baiulans, vel cruci suffixus, vel in sepulchro situs? nunquid vnum ex istis & similibus præ aliis sapiūs recolere, vel oculis legendo, vel animo reminiscendo vel lingua prædicando piaculum erit? An non cum ex singulis vitæ Christi mysteriis fructum haurire possum pietatis, quàm ex omnibus vnâ iunctis?

Luc. 1. & c.

Matth. 8.
Matth. 14.

Ioan. 19. & c.

Numerus salutacionis Angelicæ repetitæ, tam imperite quam improbe carpitur.

At, inquit, in numero & modo peccatur. De numero suauius rideo, si enim numerus peccatum est, nihil numerandum, Et nullum erit momentum, quo non peccemus; ipsum enim tempus numerus est. Sin autem numero & rectè vti, & abuti possumus, non numerus nobis, sed numerantis irror obiiciendus est. Sit aliquis, qui prece, sic numeret, vt putet, nisi numerârit DEO gratas non

forte;

fore; sit alius, qui preces numeret, quòd subinde vereatur, ne plus oret, quàm oportet; ille in numeri magnitudine se iactet, hic ipso numero suam pietatem coarctet; nonne eadem erit ratio, quæ pecunias numerantiù, aut eleemosynas largientium, dum alius numerat ob iactantiam, vt quàm plurimum largitus esse videatur, alter numeret ob auaritiam, ne videlicet nimium, aut iusto amplius prodigisse videatur? Hoc aut illo modo Mariam salutantes, aut quamcunque precationem effutientes, tanquam aut in multiloquio suo se exaudiendos confidentes, aut tanquam timentes ne sæpius iusto Deum inuocent, non solum Catholici redarguendos censent; sed ipse Christus grauissima oratione reprehendit, dum prohibuit, ne infidelium instar in oratione multa loquamur, & dum mandauit, vt semper oraremus, & nunquam deficeremus. Faciamus nunc aliquem esse, qui pecuniam aut eleemosynam, quam daturus est, diligenter numeret, non ex paritate ne nimis det, neque ex arrogantia, vt multum dedisse videatur; sed vt ipsi ratio constet pro magnitudine opũ suarum largum quoque in pauperes fuisse, atque adeò eum potissimum in finem, ne minus largiatur quàm pro sua facultate potest atque debet; vel etiam fingamus animo diuitum aliquem vsque adeò pium in pauperes, vt quotidie & stas etiam horis denos aureos in pauperes largiatur, eosque diligentissimè numeret, eò tantum, ne quid minus miseri & indigentes accipiant, nihilominus tamen etiam extra illas stas horas, vt quæq; incidit occasio, pauperibus benefaciat, atque præterea tam longè à iactantia absit, vt hæc omnia fateatur exigua esse, imò omnes suas facultates se pauperibus, & indigentibus debere; an huic homini hæc numeratio quidquam ob-erit? aut de laude liberalitatis eius quicquam detrahet?

Numerare preces, ad iactandam vel restringendam pietatem, vitium est.

Matth. 6.

Luc. 18.

Numerus in precibus mysterii causa adhibitus, Evangelio consentaneus est.

Ps. 118.

Matth. 26.

Infulsa cauillationes Hæreticorū, quod orationem vi vocamus, Dominicam salutationi Angelicæ postponamus, quoniam hanc sæpius recitamus. Matth. 6. &c.

Cur igitur nō eadem mente quispiam preces metiri, & annumerare possit, nempe vt animaduerrat quantū temporis precibus ac orationi tribuat, præsertim cū nemo tā imperitus apud Catholicos sit, quin in numero precū mysterium potiùs, quàm inanem laudem, aut compendium orandi sequendum esse sciat? Et cur non ad recolendum altissimæ Trinitatis mysterium ter DEVM inuocare aliqua prece liceat? Cur non quinario numero quinque Christi vulnerum memoriam renouare? Cur non denario precum numero obligationem decem mandatorum Dei reuocare in animum, & ad ea implenda cœlestem aliquis gratiam flagitare possit? An fortè peccauit Dauid, cū septies in die laudem Domino dixit? imò Christus ipse cur non contentus fuit, in grauissimo agone dum versaretur, semel DEVM exorare, sed ter eundem sermonem repetiuit? Si igitur nihil in Dauide, nihil in Christo peccati numerus habet, cur habeat in nostris precibus, si neque iactabundus, neque restrictus sit? neq; enim numerū, vt necessarium requirimus, sed neque vt inutilem planè reuicimus, imò vt magnum quoddam, & commune subsidium, & incitamentum pietatis præbemus & recipimus. *Sed hoc Malitiam vexat, quòd numerum hunc potissimum in salutatione hac querimus, aliàs enim ter, aliàs quinquies, nunc decies, tum quinquagies, aliquando sexagies & ter, quandoque centies quinquagies interdum & millies Mariam salutamus, imò toties, vt præ hac salutatione nos orationis Dominica penè obliuiscamur, quippè qui vt plurimum post decies salutatam Mariam vix semel Patrem illum in cœlis habitantem inuocemus. Atque his cauillatiunculis mirè se nobis insultare credunt, & simplicissimi quique & astutissimi Hæreticorum. Quid enim, aiunt, planius & manifestius, quàm salutationem Angelicam orationi Dominica præferri? hoc est, Mariam Christo, & ho-*

minem

minem Deo. Sed heu stuporem eorum, qui hoc credunt! heu nequitiam eorum qui fingunt! quid mirum si sæpiùs repeto Angelicæ salutationis verba quàm Dominicæ orationis? cur enim crimini detur, id quod breuius est sæpiùs repetere? nonne idem etiam firmiter memoriæ inhæret? sed non utar hac defensione, neque illud fatebor, salutationem Angelicam Dominicæ orationi absolutè anteferri: nam hoc dum dicit, & persuadere conatur Malitia, se ipsam suo gladio iugulat. Vna enim oratio Dominica instar decem salutationum mihi est, ideo illam semel, hanc decies repeto, igitur vnicâ hæc, illa decuplâ salutatione dignior censeri potest; Et cur non ita potiùs ratiocinata est Malitia? nam ut plurimum, quod frequentius & copiosius datur in rebus humanis, habetur vilius. Sed neque hac excusatione utimur, absit enim à piis auribus, ut sancta hæc sic inter se comparemus, ut alterum extollendo alterum abiiciamus, & vilipendamus. Fatebor ergo potius esse, in quo præstet oratio Dominica Angelicæ huic salutationi? & vicissim hanc certâ ratione Dominicæ orationi antecellere posse, licet utraq; ad inflammandam religionem, ad laudem Dei, ad impetranda beneficia sit efficacissima. Sit qui centies, aut millies *MARIAM* salutet, sed sine mente ac sensu pietatis ea verba fundat, & nihil aliud, nisi loquatur; Sit alius qui interea semel orationem Dominicam piè ac religiosè recitet; Ecce tibi vnam istam orationem præstantiorem mille illis salutationibus. Sit alius è contrario, qui millies cœlestem Patrem Christi verbis inuocet, voce magis quàm mente, linguâ, quàm spiritu, & rursus alter, cuius animus salutatione Angelicâ semel recitatâ, incalescat amore Dei, ob memoriam beneficii illius, quod Virgine salutatâ accepimus.

Quantum vna
precatio præ
stet alterâ, ex
precantis pie-
tate aestiman-
dum est.

Ecce tibi igitur vnam salutationem meliorem toties ingeminatâ Dominicâ precatione, inò in eodem homine est cum plus vtilitatis & salutis affert illa salutio, quàm Dominica oratio, & rursus aliàs hæc quàm illa. Affectus enim orantis est, qui precibus quibuscunq; tandem pondus, & dignitatem præstat.

Preca-
tio Do-
minica & Sa-
lutatio Ange-
lica, pulchre
sibi respondet.

Matth. 6.

Ioan. 14. 15. 16.

Luc. 1.

Hoc quidem Dominica oratio omnibus antecedit, quòd forma, & quasi norma quædã orandi est à Christo præscripta. Sed ab ea salutio quoque non recedit, sed illud etiam addit, quod non minus à Deo præceptum est, quàm illa ipsa forma, Nam qui mandauit, sic orabit, Pater noster &c. idem etiam promisit, quicquid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis; petite, & accipietis. Et quidem prius docuit Apostolos sic orare, Pater noster, &c. ac postea præcepit, vt in nomine suo eundem Patrem deprecarentur. Et quoniam efficaciorẽ spem nomini suo, quàm verbis illis tribuisse videtur, ideo præmissã illã Domini precatione, nomen Christi ingeminamus; & quod illud certius, nisi quod ab Angelo nominatũ est, priusquàm in vtero conciperetur, quodq; ad eò salutatione illã Angelicã continetur? Abite nunc, & dicite Papistas salutationem illam Angelicam, Dominicæ orationi anteferre. Et quidni anteferam, cum salutatione Angelicã excelsius longè beneficium, quàm oratione Dominicã acceperimus; non quòd hanc contemnamus, sed quòd illius memoriam non minùs efficacem, & Deo gratam, quàm huius recitationem speremus? Hoc telo confossa est Ignorantia, atque eo ipso imbecillitas Malitiæ manifesta est; quis enim hoc seriò considerans non diris omnibus deuoueat sic argumentantem Malitiam; Ergo Maria Christo præfertur, mulier Deo? Angelica enim salutio non in MARIÆ, sed in IESV laudem ingeminatur, non tantum

tantum

tantum Mater, sed per ipsam Filius rogatur, nihil enim Matri tribuitur, nisi quod ab Angelo, ab Elisabeta tributum est; & ante quidem Maria nominatur, sed tandem in IESV acquiescimus, illam salutamus, sed ab illo salutem expectamus, atq; in toto verborum illorum decursu nihil aliud, nisi IESVM querimus. Ac licet MARIÆ quoq; nomine & exhilemur, & spe compleamur, animosque ac corpora nostra ad reuerentiam componamus, tamen cum ad IESV nomen ventum est, tunc demum DEVM ipsum & Salvatorem animo concipimus, & omnipotentis numinis maiestate percellimur.

Quoniam igitur iam nihil à numero, & ingeminatione salutationis periculi est, ipsum salutandi modum excutiamus. Suggestente Malitiâ, rursus oblatrat Ignorantia: *Angelica saluatio, non est oratio, aliud est salutare, aliud orare.* Quid si quis oraturus prius salutem nunciet, nonne id in rebus humanis licet? Imò ipsa saluatio in diuinis rebus oratio est, nam & ipsum Deum salutamus; an ideo vt nos ei salutem afferamus? an potiùs, vt ipse salutem nobis donet? Quisquis enim Deum laudat, salutatur, & salutando laudat, & siue laudans, siue salutans, Deum fatetur, & hoc fatendo propitium reddere conatur, atq; adeò etiam dum salutatur suppliciter precatur; Imò excelsius & perfectius quiddam est salutando Deum laudare, quàm deprecando tantùm propriam vtilitatem querere; qui enim rogatur, dum rogatur, suam magis necessitatem demonstrat, qui autem Deum salutatur & laudatur, propior est cœlestium Spirituum excelsitati, qui eundem laudant, in sæcula sæculorum. *At Mariam salutare dicimur, non Deum, cum toties repetimus, Ave Maria, neque vnquam similibus salutandi modis erga Deum & Iesum nostrum utimur.* Quasi vero aliam ob causam, quàm propter Iesum Mariam salutemus: aut quis

Salutare & orare Deum, non multum inter se differunt.

Salutando &
precando se-
plus impetrant
homines, quā
precando &
flagitando.

Memoria quo-
rumcunque be-
nificiorum
Christi non
minus grata
DEO, quam
quævis preces
aut vota.

vnquam est inuentus Catholicus, cui vitio datum sit, si eodem modo ad Iesum clamaret, quòd multi sapè solent; AVE IESV, AVE Sancta Trinitas, & similia, nisi quòd fidentius Mariam salutamus; quoniam vniuersorum hominum salus ipsi ante omnes mortales primùm nunciata est; nosq; maledicto & opprobrio obnoxii eramus, quod in nos deriuatum est à miserabili Eua, quoad illud AVE primum auditum est. Itaq; qui supplex intonat, Pater noster, &c. tanquā mortalis rogat; qui ingeminat, Ave Maria, tanquam Angelus Deum laudat; ille nouum beneficium postulat, hic pro iam pridem oblato gratias agit; illius prima cura est aliquid impetrare, huius pro impetratis Deum laudare. Et quamuis ipsa hæc laudatio quædam mendicitatis species est, excelsioris tamen est animi, & vt apud homines, sic apud Deum quoque laudatores, quàm flagitatores plus impetrant; etsi diuersa ex causa; homines enim plus tribuunt laudantibus ex superbia, Deus ex misericordia. Illi videri volunt maiores, quàm sint; iste satis laudari nunquam potest; neque hinc periculum adulationis vllum esse potest; Et rogare quidem Deum possumus, plus quàm nobis expediat, nimium autem laudare nunquam possumus.

Quare alterū necesse est, vt aut Dei laudes inter res inanes, atq; inutiles numeremus, aut memoriam beneficiorū Christi, atq; adeò salutationis Angelicæ non minus Deo gratā, & efficacem censeamus, quā quascunq; preces & vota Deo facta. Quanquā ipsa Ecclesia Catholica hanc salutationem quoq; in precandi formulā redegit, dum illam clausulam salutationi addidit, Sancta MARIA Mater DEI &c. oræ enim clamant vniuersi Catholici, ne iterum malitiosè calumnietur Malitia, MARIAM Christo æquari, vel anteferri. Quem. n. oret Maria, nisi illū benedictum

fructum

fructū ventris tui IESVM: IESVM inquā; & hoc solo nomine tanq̄ præclarissimo Elogio Trophæum aduersus Ignorantiā insigniri volo. Adesdum itaq; quæcunque es, siue Ignorantia, siue Malitia Catholicos puerulos etiam adhuc balbutiētes audi, & in Templis, & in Scholis, domi, forisq; salutationem illam frequentātes, & breuissimo tempore, paucissimisq; verbis vniuersum Euangeliū in vna salutatione Angelica retexentes, atq; in singulis salutationibus singulas Christi actiones reuoluentes, Ave Maria, inquit & c. Et benedictus fructus ventris tui IESVS, qui pro nobis ex te natus est, IESVS qui pro nobis circumcisus est, IESVS qui p̄ nobis in templo præsentatus est. Et quid op̄ est recensere singula, cum nihil à Iesu ad Deum placandū, ad humanū genus docendum, atq; à peccatis liberandum factum sit, cuius memoria, multiplicatā salutatione Angelicā nō in nouetur? neq; magnopere interest, quo numero hoc fiat, definito, an incerto, nisi quod definitus memoriæ simplicitas quia magis seruit, ideo magis vsitatus est. Vbi nunc sunt, qui impudenter iactant, ita MARIE dignitatē exaugeri, vt Christi merita, passio, atq; mors obscurentur? Audiant, si Domino Iesu fauēt, à Catholicis omnibus toties ingeminari illa IESV in nos beneficia; & cognoscant eos, qui à principio nostræ salutis, salutatione scilicet Angelicā initio facto, Mariam salutant, in eius mentione nō adquiescere, sed properare, vt ad eum perueniant, à quo ipsa omnem dignitatem accepit, dum magna quidem cū reuerentia clamamus Ave MARIA, sed longè maiori cū animi submissione à Maria ad Iesum transimus, & tanquā triumphantes exclamamus, Benedict⁹ fructus ventris tui IESVS, qui p̄ nobis in terris versatus est, qui p̄ nobis passus est, qui p̄ nobis flagellatus est, q̄ pro nobis crucifix⁹ est, qui p̄ nobis sepultus est, q̄ pro nobis in cœlū p̄pria virtute

Vix fieri potest, vt magis illustretur memoria passionis & meritorū Christi, quam Angelica salutatione piē, vt apud Catholicos moris est repetendo.

euectus

uectus est, qui pro nobis ad dexteram Dei locatus est, per quem nobis Spiritus sanctus donatus est, qui ad iudicandum orbem terrarum venturus est; nonne verò illi, memoriæ meritorum Christi magis infensi videntur, qui hanc tam piam, tam paruulis & magnis, rudibus & sapientibus aptam precandi & reuoluendi mysteria Euangelica formulam non recipiunt, imò despiciunt & abriciunt? nonne hæc illustris materia triumphandi est aduersus Ignorantiam & Malitiam, atq; pleno ore coram toto orbe profitendi; non immerito hanc rationem salutationis Angelicæ certo numero repetendæ, & cum ea mysteriorum vitæ Christi præcipua capita reuoluendorum, multis aliis precandi formulis anteponendam esse, non quidem, vt hic solus precandi modus seruetur, sed quòd inter alios emineat. Vnde etiam iam pridem in Ecclesia obtinuit, vt quàm maximâ celebritate & gloriâ frequenter. Itaq; & in turribus æra sonant, & in templis cymbala, & tubæ, & omnis generis instrumenta, & in castris etiam tympana atq; tormenta, vt ad salutandâ Mariam, & præcipuè benedictum fructum ventris eius IESVM omnes commoueantur.

Globuli catenati certo numero ac serie, quæ Rosaria nominamus, eandem fere apud Simples utilitatem habent quam picturæ, aut quam libelli apud Sapientes

At illud ridiculum est, certo numero & serie catenatos circumferre globulos, quibus iam vulgo tribuitur tantum, vt præ ipsi ipsum penè Euangelium contemnatur; Et hæc quæ vocant rosaria longè gratiorem odorem spirare putantur, quàm ipsa Christi doctrina, &c. Verùm iam his ipsis, quas rident catenulis Ignorantia ac Malitia vincienda est: quid enim inquitis nequissimæ? ridiculum esse sic confertos circumferre orbiculos? at circumferimus ob memoriam beneficiorum, quæ IESVS nobis præstitit. An igitur illa memoria ridicula est? aut quid interest, vtrum ea memoria per scripturam vel picturam, vel sculpturam, siue literis, siue coloribus,

siue

siue ære, siue auro, siue luto, siue lapide renouetur? qui verò vno delectatur, alterum non contemnat; nec necesse est, vt qui vnum eligit, cætera abiiciat, quin alio atq; alio tempore, aliud atq; aliud magis probat. Iam mihi salutatione Angelicâ centies quinquagies repetitâ, libet omnē IESV vitam compendio percurrere; aliàs mihi libet eandem pictam oculis ac mente voluere, iterum aliàs scriptâ pertractare, an quia plus delector legendo Euangelio, ideo simplices damnare debeo, quos magis aspectus iuuat, si eadem picta videant? quid, quòd Euangelium vel non omnes circumferre, vel nō omnes legere, nec omni tempore audire possunt; si ergo mihi calculi inter se nexi Euāgelii fructum referunt, cur non iis tanquam signis admonitoriis vti possim, imò verò debeam? nonne autem memoria Christi, conceptionis, natiuitatis, instructionis, actionis, passionis, crucis, &c. quasi vincula fortissima sunt, quibus Diabolus ita vincitur, vt quantum alioqui vellet, aut posset nobis nocere, non valeat. Ipsi igitur calculi isti, sic inter se nexi, quatenus memoriam tam efficacem præstant, vincula illa sunt, quæ quadantenus seuiſſimo illi humani generis hosti terrori sunt, atque potestatem eius cōstringunt. Sed quid ad hæc Malitia? victa & vineta ipsa quoque est, & iam expirans illud obgannit, *Sapius ostentationem, quàm pietatem in hoc queri.* Quasi verò non id ipsum quoque in sacris libris eueniat. Inuenti multi sunt, qui Biblia manu versant, magis, quòd pulchra veste fulgeant, quàm vt in eorum animo, illius doctrinæ memoria vigeat. Tollamus ergo Biblia, quoniam multi ea habentes, magis se iactant, quàm in fide proficiunt; aut si pios propter impios Bibliis non spoliamus, simplicibus quoque propter superbos hæc adiumenta, & incitamenta pietatis, rosaria scilicet ista, vel coronas, vel quomodocunque

K

nominare

nominare ea velis, siue auro radiant, siue argento candicent, siue gemmis luceant, siue margaritis niteant, siue ligno, siue lapide, siue pretioso, siue vili, siue secta, siue tornata, siue candido, siue purpureo, siue atro, siue variegato textu constent, non auferamus, sed insuper etiam nouas subinde & magis delectabiles rationes, refricandæ salutaris Christi factorū memoriæ excogitemus. Triumphet igitur Maria salutata, eamq; salutantes, de Ignorantia atq; Malitia, imò triumphet potius ipse I E S V S, in cuius vnus honorem, salutationes istæ congeminantur.

Plura quidem
Templa Mari
anum nomen
quàm Christi
aut Saluatoris,
preferunt, sed
omnia omni
no Christo
sunt dedicata.

Hebr. 4.

Luc. 2.

Sunt quidē plures aliæ insidiæ, quas Ignorantia, & Malitia honori Matris Dei occultè ponunt, sed quas imbelles, & detectas mōstrare nunc sit satis. *Plura*, inquit, *Maria tēpla consecrata sunt, quàm ipsi Christo, imò etiam longè angustiora.* Quasi verò vllum templū Christianorum esse possit, quod non sit Christo sacrum; quod autem Marianū pleraq; potiùs nomen & memoriā præferunt, quàm Christi aut Saluatoris, inde est, quod eiusdem in Mariā maior fuerit, quàm in omnes Sanctos beneficentia, quodq; per Mariæ nomen, non solūm Christus vt Deus, sed vt homo quoq; nobis excepto peccato similis honoretur. Non igitur Templa, Mariæ nomen præferentia, Mariana magis, quàm Christiana sunt, neq; in illis aliud numen colitur, nisi æternum illud, Personis triūm, naturâ vnum, quod sibi ex Mariæ visceribus humanam quoq; naturam copulauit, atque in terras se demisit, vt miseros mortales cælo redderet. Illud igitur in Marianis Templis dominatur, ipsaq; Maria etiā illic non aliter affecta est, quàm olim cum diuinum illum hymnum ederet, quem adhuc eius nomine quotidiano cōcentu vniuersa Ecclesia personat: Quia respexit humilitatem ancillæ suæ; Et, quia fecit mihi magna qui potens est, & sanctum nomen eius. Quod Elogi-

um si

um si omnibus Marianis templis, tanquam inscriptū credas, insigne non solūm aduersus Ignorantiam & Malitiā, sed aduersus omnes alios Hæreticos, & Orco natas furias Trophæum est. Ideò enim Deo Opt. Max. & Christo IESV, in memoriam MARIÆ Matris eius altissima, & amplissima templa sacramus, & dicamus. Quia ILLE ILLI fecit magna qui potens est. Et, quia necesse est, vt ex hoc beatam EAM dicant omnes Generationes : atque vt idipsum etiam lapides clament, cūm homines tacuerint.

Ad eundem triumphalem currum Sabbathū quoque spectat, in quo vt plurimūm Mariæ memoria celebratur, non vt pari cum Christo honore afficiatur, sed vt humanæ naturæ susceptæ ex Maria gratias agamus. Ac Sabbathum quidem post Parasceuen in præcipuo honore est, quoniam Dominicam diem, quæ omnium dierum ob memoriam resurrectionis Christi princeps est, præcedit. Huius igitur expectatione, Sabbathū Christianis religiosius est, atq; etiam ob memoriam sepulturæ Christi. Huic autem expectationi atq; memoriæ MARIÆ quoq; mentionē religiosè addimus, cuius eo ipso tempore atq; die cōstantia & fides admirabilis enituit, imò quæ tū sola vniuersæ Ecclesiæ psonam ac dignitatem videtur retinuisse. Cur igitur eius memoriā, tum aliis, tum illo præcipuè die nō concelebremus? Neq; enim ita Sabbathum Mariæ dicetur, vt in eo Marię sacrificetur; Apage verò cum ista Impietate. Nam & Sabbatho Maria nobis nihil aliud est, quàm Maria, quā Mater DEI & Christi, quā humilis ancilla DEI, sed inter mulieres benedicta, & à vero Salomone iuxta thronum suum locata, non paritate potestatis, sed Æternæ gratiæ Maiestatis: neq; quòd Sabbatho MARIAM inuoco, grauius crimen admitto, quàm si à quo-

Sabbathum
quoque MA-
RIÆ Matris
DEI memorię
destinatum.

uis peccatore Christiano, vt pro me Deum rogaret peterem, nisi quòd credo, atq; scio MARIAM non paulò plus à Filio iam in sæcula cum ea viuente ac regnante, quàm hominem adhuc mortalem impetrare posse.

Opinione diuinitatis ademtã, licet MARIÆ & sanctis DEI eos verborum honores & titulos tribuere, quos impie Gentes Diis suis assignarunt.

Eademque de causa honoris plura nomina, amplioresq; titulos Mariæ tribuo, non tamen maiores aut meliores, quàm quos vel ex consuetudine, vel ex obseruantia etiam hominibus aliquando in aliquo genere perfectionis excellentibus tribuimus: Imò etiam eos audacter Mariæ assignamus, & studiosè conquirimus, quos stulta gentilitas Diis suis falsis, ac turpibus attribuit; opinionem solam Deitatis adimimus, cæteri ferè omnes, vel cærimoniarum, vel titulorum honores, non solùm MARIÆ, sed cuius Sancto, cuius Christiano, suo quodam modo scimus conuenire. Quid? tu aliquem Christianum ex lege Dei & Christi viuente, nonne meliorem censes Ioue, Apolline, Marte, Mercurio? Tu fœminam aliquam Christianam, virginem, viduam, an maritam nonne digniorem æstimas Iunone, Minervâ, Dianâ? quid ergo de Sanctis, qui iam cum Christo regnant, existimas? scilicet, ideò illos beatos, sanctos, immortales dicere nõ audebis, quòd hæc de suis commentitiis Diis Ethnici iactauerint? Iam igitur non solùm nomen, sed beatitudinem, sanctitatem, immortalitatem tollas licet? Quæ verò lex aut ratio prohibet, quo minùs quas laudes falsis Diis falsò gentiles tribuerunt, eas verè in verum Deum aut Sanctos eius Christiani referamus? An ideo neminem sapientissimum, sanctissimum, potentissimum agnominare fas sit, quòd falsò tales suos Deos impii nominarint? Ego verò, tantum abest, vt hoc refugiam, vt audeam etiam homines omnipotentes dicere. Ecce tibi vnum sine exceptione fide dignũ, qui hoc, vt etiam antè triumphabamus, de seipso dicit:

Omnia

Omnia possum in eo, qui me confortat; Ergo Paullus fide in Iesum Christum est omnipotens? Nunquid in Maria deterior fides quam in Paulo? Habebis igitur hac ratione Mariam quoque omnipotentem; Imò ostendam tibi quemuis de plebe Christiana omnipotentem, vel potius Christus hoc tibi ostendet. Quidquid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis, & quod amplius est: Quodcunque volueritis, fiet vobis; Nonne ille omnipotens, qui potest omnia quæ vult? Solus Deus omnipotens, sed per illum omnes Christiani, ipsi non mihi crede. Quisquis igitur ritè Deum precatur, omnia potest. Cur ergo si Catholicus ad Mariam exclamet, Sancta MARIA exora mihi sanitatem, sanctitatem, libertatem &c. blasphemus adhuc videtur? cur, si Mariam omnipotentem vocaret, igne dignus existimatur? Etiam illud à Christo didici, qui minimus sit in regno cælorum, maiorem esse eo, quo non fuit maior inter natos mulierum? An sola illa quæ benedicta est inter mulieres, iam in regno cælorum minus potest, minimo adhuc mortalium Christianorum? At minimus in Ecclesia omnipotens est, omnia enim in Deo potest, & à Deo in nomine Christi omnia impetrare potest; sola ergo Mater Christi ad omnia in nomine Christi impetranda, nimis quam imbellis est. O miseram (si tu vera dicis) Matrem; imò verò, ô Matrem omnipotentem, quæ Filium omnipotentem de suis visceribus nobis progenuit.

Quin igitur tandè ô stolide maus, an ô Maligne Hæretice, aut æternū ploras, aut Ignorantiâ & Malitiâ calcata, mecum triumphas, & Mariam vocas: Sancta MARIA ora pro nobis, es enim ad omnia per Filium, & à Filio impetranda omnipotens; Ille sine te potest omnia, Tu sine illo nihil; per ipsum omnia; Ille suo numine, Tu ipsius fa-

Supra Troph.
2. pag. 14. Philip. 4.

Fideles omnes
nedum MARIA, possunt
omnipotentes
vocari. &c.

Ioan. 14. & 15.

Luc. 7.

Rectè conueniunt stupor & Malignitas secundum illud, Excauit eos malitia eorum.

D. Bern. Ser.
85. super
Cant.

uore; imò verò ego miser, & quiuis peccator meâ fide atque prece, tuâ verò deprecatione, & illius inprimis auctoritate, sum, eroq; semper, vti spero, omnipotens. Nihil enim omnipotentiam VERBI clariorem reddit, quàm quòd omnipotentes facit omnes, qui in se sperant, & erit nihilominus vnus tantum, ac solus omnipotens & clemens DEVS, qui regnat, & triumphat cum Matre sua, cum Sanctis suis, cum Christianis suis in æuiterna sæcula.

TROPHÆVM SEPTIMVM.

Argumentum.

Prou. 5.

Displicet petulantibus Hereticis, quòd MARIAM tanquam ducem Virginitatis, & aliarum virtutum sequantur multi Catholici, atque eo nomine sodalitia instituunt, & certis quasi legibus deuinctas societates atque ordines etiam Monasticos. Nam vt ipsi sine maiori nota in omnem intemperantiam se effundere possint, omnia hac fræna, quibus Libido & Licentia coercetur, non solum abiiciunt, sed conculcant, & apud lasciuam plebem, non modò vt ridicula, sed vt noxia, exosa faciunt. Vnde fit, vt sine numero moriantur multi, quia non habent disciplinam, & in multitudine stultitiæ suæ decipiuntur. Iterum ergo triumphat Beatissima Matrum, quòd sub eius nomine ac signis Christo in perpetua puritate militant innumeri puerorum ac puellarum, virorum ac foeminarum greges, qui Libidine & Licentiâ deuictâ, disciplina, & castimonia corporis & anima coronas à DEO promerentur.

DIVÆ